

เอกสารศิลปศึกษา

แผนกศิลปศึกษา

หลักการและเหตุผล

หลังจากสภาวิทยาลัยวิชาการศึกษา อนุมัติหลักการ ในการเปิดวิชาเอกศิลปศึกษา เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2510 แล้ว แผนกวิชาศิลปศึกษาก็ได้เริ่มดำเนินการ สอบคัดเลือก นิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา สาขามัธยมศึกษา ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

- บ 2511 มีผู้สอบคัดเลือกได้ 13 คน (ปัจจุบันจบไปหมดแล้ว)
- บ 2512 มีผู้สอบคัดเลือกได้ 18 คน (ปัจจุบันจบไปหมดแล้ว)
- บ 2513 มีผู้สอบคัดเลือกได้ 25 คน (ปัจจุบันกำลังเรียนอยู่)
- บ 2514 มีผู้สอบคัดเลือกได้ 28 คน (ปัจจุบันกำลังเรียนอยู่)

ขณะเดียวกันในปี 2512 ก็ได้เปิดสอบคัดเลือกนักศึกษา ตอนเย็นมีผู้สอบเข้าได้ 26 คน และในปี 2513 มีผู้สอบได้ 18 คน และปี 2515 กำลังเปิดรับสมัครสอบ

นอกจากการดำเนินการสอบคัดเลือกแล้ว ยังมีข้าราชการ ที่กรมต่าง ๆ ส่งมาเรียนด้วยคือในปี 2513 มีผู้ที่กรมส่งมา 1 คน และในปี 2514 มีผู้ที่กรมส่งมา 3 คน

จากสถิติจำนวนนิสิตนักศึกษาวิชาเอกศิลปศึกษา ทั้งที่
จบการศึกษาไปแล้วและที่กำลังศึกษาอยู่ ทำให้ทางแผนก
วิชาศิลปศึกษาเห็นความจำเป็นที่จะต้องออกเอกสารศิลป-
ศึกษา เพื่อส่งข่าวคราวถึงกันเพื่อติดตามผลดูว่า หลักสูตร
กึ่งวิชาชีพก็ควรจะเหมาะสมหรือไม่ หรือควรจะต้องเปลี่ยน
แปลงปรับปรุงแก้ไขต่อไปอย่างไร นอกจากความจำเป็น
ดังกล่าวแล้ว การติดต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
ระหว่างกันก็มีความจำเป็นไม่น้อย ดังนั้นเราหวังว่าเอกสาร
ศิลปศึกษานี้จะทำหน้าที่สนองความจำเป็นดังกล่าวได้อย่างดี

อารี สุทธิพันธุ์
หัวหน้าแผนกศิลปศึกษา
วศ. ประสานมิตร

แนวใหม่และวิธีการของจิตรกรรมสมัยใหม่

เราเป็นอย่างไร

ผู้ที่กำลังศึกษาศิลปะจิตรกรรม หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษา
ไปแล้ว เมื่อเขียนสัปดาห์ที่อยู่ตามลำพัง มักจะเผชิญปัญหา
ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องราว (Subject matter) และวิธีการ
(Techniques) อยู่เสมอ เช่นไม่ทราบว่า จะเลือกเรื่องอะไร
ดี จะใช้วิธีการอย่างไร วัตถุประสงค์อะไร วัตถุประสงค์จึงจะสอดคล้อง
กับเรื่องราวนั้น หรือขณะเขียน บังเอิญค้นพบว่า เทคนิค

○
อาร์ สุธิพันธ์ ป.ม.ช. กศ.บ. MFA' 61

หรือวิธีมาก่อน หรือไม่แน่ใจว่าสิ่งใหม่ๆนั้นจะมีคุณค่ามาก
น้อยเพียงไร หรืออาจไม่มีคุณค่าเลย ประสบการณ์เขียน
โดยลำพังตนเอง^๕ เป็นประสบการณ์ของความขัดแย้ง
ระหว่างเก่ากับใหม่ อาจกล่าวได้ว่าเป็นขอบข่ายของจิตร
กรรมสมัยใหม่เป็นชีวิต และ ท่านกำลังเผชิญชีวิตแนวใหม่
ผู้ที่กำลังเผชิญขอบข่ายของจิตรกรรมสมัยใหม่นั้น^๕ จะ
ต้องเป็นผู้ที่มึนพันเกี่ยวกับจิตรกรรมอยู่ระดับหนึ่ง หรือกล่าวได้ว่า
มีประสบการณ์เดิมอยู่จำนวนหนึ่ง ขณะเมื่อเขียนอยู่ตาม
ลำพังอย่างเสรี เป็นเวลาของการขัดแย้งเวลาของการปรับ
สภาพการณ์ เวลาของการแก้ปัญหา และเวลาของความคิด
สร้างสรรค์ ถ้าท่านไม่มีความตั้งใจแน่นอน ไม่มีความคิด
แน่นอน ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ท่านจะไม่สามารถเอา
ชนะช่วงเวลาดอนนั้นได้ ซึ่งหมายความว่า ท่านไม่กล้าเผชิญ
ชีวิตแนวใหม่หรือจิตรกรรมสมัยใหม่

ศิลปินที่ได้รับการยกย่องว่าอยู่ในแนวใหม่ หรือหัว
ก้าวหน้า มักจะเป็นผู้ที่ชอบค้นหา ชอบคิดค้น ไม่หลงผูกพัน

อยู่กับกฎเกณฑ์ที่ตนไม่ได้มีส่วนร่วม มีแนวคิดเป็นของตนเองแน่นอน ตั้งใจเสาะหาประสบการณ์ใหม่อย่างจริงจังเสมอ
ต้นเสมอปลายไม่ทอดยถแม้ว่าจะประสบความล้มเหลวกลับ
คิดเสมอว่า ความล้มเหลวทำลายความสำเร้ง และมีศิลปิน
ส่วนมากที่ความผิดหวังของตนนั้น กลายเป็นความสำเร้ง
ในทัศนะของคนอื่น ยิ่งกว่านั้นความผิดหวังยังเป็นบันทึก
ความเจริญงอกงามของศิลปินเองอีกด้วย ศิลปินชั้นเยี่ยม
ของโลกส่วนมากประสบความผิดหวังเช่นเดียวกันนี้

ดังได้กล่าวแล้วว่าในการศึกษาศิลปกรรม ผู้ศึกษาจะ
ต้องมีความตั้งใจ มีพลังไม่ทอดยถ เสาะหาประสบการณ์
ใหม่อย่างจริงจัง แต่บางครั้งเมื่อผลงานของตนได้รับการ
วิจารณ์จากผู้พบเห็น ความตั้งใจอาจไขว้เขวไปได้ ดังนั้น
เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจ ข้อเสนอนี้ต่อไปนี้อาจมีประ-
โยชน์ คือ

1. ยอมรับความคิดเห็น คำวิจารณ์พิจารณาว่าสิ่งใดช่วย
ในการแก้ปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่

2. ขณะลงมือปฏิบัติงาน กำหนดเวลาทำงานให้แน่นอน
3. เลือกปัญหาต่างๆ เล็ก ๆ ที่เห็นว่าตรงกับความต้องการของตนเอง และมีความสำคัญที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นเรื่องราว และวิธีการของตนเองโดยเฉพาะ
4. ก่อนลงมือทำงาน กำหนดให้แน่นอนว่าจะทำอย่างไรจะเขียนขนาดใหญ่หรือเล็ก เขียนบนขาหยั่ง หรือบนพื้น เขียนในทิศทางเดียว หรือหลายทิศทาง ฯลฯ
5. ขณะทำงานจงนึกเสมอว่า ท่านกำลังเผชิญกับประสบการณ์ใหม่ เผชิญกับช่วงเวลาน่าตื่นเต้น สิ่งที่ท่านเผชิญอยู่นั้นอาจมีส่วนทำให้ความตั้งใจเดิมเสียไป อาจมีส่วนทำให้ปัญหาที่ท่านเลือกสืบค้น ไปรศพยายามพิจารณาให้มากกว่าระหว่างประสบการณ์ที่เกิดขึ้น กับประสบการณ์เดิมและความตั้งใจเดิม และพยายามใช้ประสบการณ์ใหม่ให้เป็นประโยชน์ต่อความตั้งใจเดิมให้ได้
6. ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น จะต้องพยายามปรับให้

เหมาะสมกับส่วนรวมทั้งภาพ เช่นขนาดของส่วนประกอบ บริเวณใกล้เคียง ขนาด ลักษณะผิว ฯลฯ

7. จงนึกเสมอว่า ความพยายามปรับปรุงประสิทธิภาพใหม่ ให้กลมกลืนกับประสิทธิภาพเดิมนั้น คล้ายกับท่านกำลังฝึกฝนภาษาอีกภาษาหนึ่ง.
8. จงนึกเสมอว่า จิตกรรมสมัยใหม่คือชีวิตใหม่ ท่านอาจจะยังไม่คุ้นต่อการดำรงชีวิตใหม่ ท่านอาจจะประสบปัญหาว่าภาพเขียนของท่านเสร็จหรือยัง และท่านไม่สามารถจะตัดสินด้วยตนเองได้ เมื่อท่านมีปัญหว่าภาพเสร็จหรือยังท่านควรหยุดทันที อย่าเขียนเพราะต้องการให้เสร็จรีบรูรณ์ กับภาพเขียนนั้นสัมพันธ์กับชีวิต คล้ายกับท่านรับประทานอาหารเข้า วัสดุก็หยุดทันที ภาพเขียนก็เหมือนกันถ้าท่านสามารถปฏิบัติได้ ต่อไปท่านจะทราบด้วยตนเองว่าภาพของท่านเสร็จหรือยัง ภาพที่ท่านเห็นว่าเสร็จวันนี้ พรุ่งนี้ท่านอาจจะเห็นขอบภาพหรือท่านจะเขียนต่ออีกก็ได้ หรือถ้าท่านเห็นแนวทาง

แก้ปัญหาท่านอาจเริ่มเขียนใหม่ ขบวนการต่อเนื่องดังกล่าว^๕ คือ ความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของความคิดสร้างสรรค์ ของตัวท่านเอง

9. ถ้าท่านกำหนดปัญหาของเรื่องราวเป็นชุด เป็นยุค ภาพเขียนทั้งหลายของท่านจะเป็นเครื่องยืนยันความก้าวหน้าและผลของการแก้ปัญหาของท่านเองจึงมีความสำคัญมาก ข้อเสนอนี้ทั้ง 9 ประการนี้ หวังว่าคงจะมีส่วนช่วยให้ท่านปรับตัว และเลือกเรื่องราวตลอดจนวิธีการของจิตรกรรมสมัยใหม่ได้

ความคิดของเราเอง

การฝึกจิตรกรรมจะก้าวหน้าหรือไม่ขึ้นอยู่กับความคิดของผู้ฝึกฝนเป็นสำคัญ ถ้าผู้ฝึกฝนไม่มีความคิดริเริ่มเป็นของตัวเอง จำต้องฝึกท่องจำ ต้องเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ตนเองด้วยการเห็นมาก อ่านมาก และเขียนมาก ถ้ายังเกิดความเข้าใจผิด คิดว่าตนเองสู้เขาไม่ได้ไม่มีหัว ตาไม่ถึง ฯลฯ ต้องสร้างใจให้ได้ ฝึก

กำลังใจให้เข้มแข็ง นี้ก็ไว้เสมอว่าท่านแข่งกับตัวท่าน
เอง ด้วยความคิดของท่านเอง ตามความสามารถของ
ท่านเอง

แหล่งที่ทำให้เกิดความคิดอันสำคัญคือ

1. ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม
2. วัสดุ ลักษณะรูปทรง และวิธีการ
3. สภาพสังคม ความก้าวหน้าเทคโนโลยี

ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมจะให้ความคิดในด้าน

1. กฎแห่งความงาม กฎแห่งความเปลี่ยนแปลง กฎแห่ง
ความไม่แน่นอนและวิธีการดำรงชีวิต
2. ความกลมกลืน ความตัดกัน และความเหมาะสม
3. แนวคิดในการเขียน

วัสดุ ลักษณะรูปทรงและวิธีการจะให้ความคิดในด้าน

1. ความเหมาะสมของวัสดุกับการแก้ปัญหา และคุณ
สมบัติของวัสดุต่างชนิดกัน

2. ความรู้สึกที่ถ่ายทอดเป็นแบบของสัญลักษณ์ที่เข้าใจร่วมกันในสังคม
3. วิธีการหรือเทคนิคต่างๆ ในการเขียน เช่น
 - 3.1 ความกลมกลืนของส่วนรวม (The whole)
 - 3.2 การปล่อยผ้าใบว่างไว้เป็นตอนๆ (Blank canvas)
 - 3.3 การแสดงการรุนแรง (Action Painting)
 - 3.4 การแสดงเฉพาะความรู้สึกด้วยสีเท่านั้น (Non objective Painting)
 - 3.5 การเคลือบบางตอนบนภาพเขียน (Glazing)
 - 3.6 การปะติดด้วยวัสดุต่างชนิดกัน (Collage)
 - 3.7 การขูดลอกบางส่วน (Scraping)
 - 3.8 การพัฒนารูปร่างของขีด (Hard Edge)
 - 3.9 การสลับน้าหนัก แสงเงา (Reverse)

สภาพของสังคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จะให้ความคิดในด้าน

1. ส่งเสริมความก้าวหน้าของสังคม
2. เตือนสังคมให้เห็นปัญหาของการเปลี่ยนแปลง

3. ค้นคว้าหาทางแสดงออกที่เหมาะสมจะเป็นตัวแทนของสังคมขณะนั้นเป็นบันทึกและหลักฐานของสังคม

4. การปกครอง เสรีภาพ สงคราม

จากแหล่งที่ทำให้เราเกิดความคิดตั้งกล่าววัน เกิดเป็นจิตรกรรมมีเรื่องต่าง ๆ พอประมวลได้ 4 หมวดใหญ่ ๆ คือ

1. เรื่องของมนุษย์และธรรมชาติของมนุษย์เอง (Man and his own nature) ได้แก่ความรัก ความโกรธ ความอิจฉา ฯลฯ

2. เรื่องของมนุษย์กับบุคคลอื่น (Man and other people) ได้แก่เรื่องกีฬา สงคราม ความสามัคคี ความรักชาติ ครอบครัวยุคสังคม การเดินขบวน ฯลฯ

3. เรื่องของธรรมชาติแวดล้อมที่ไม่ใช่มนุษย์ (Man and impersonal Environment) ได้แก่ เรื่อง เมือง ถนน การจราจร สิ่งก่อสร้าง สถาปัตยกรรม วิว ฯลฯ

4. เรื่องของสิ่งที่มองไม่เห็น (Man and the Intangibles) ได้แก่เรื่องโบราณ นิยาย ศาสนา ความคิดสร้างสรรค์ นิทาน ฯลฯ

เรื่องต่าง ๆ หมวดใหญ่ ๆ ดังกล่าวนี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้ฝึกฝนจิตรกรรมมีความคิดเป็นของตนเองได้

ครูศิลปศึกษา

ข้าพเจ้าเป็นบัณฑิตผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการ สร้าง
สังคมให้กับเยาวชนของชาติ เพราะการให้การศึกษ
กับเยาวชน นิสิต นักศึกษา แต่เฉพาะทางด้านวิชาการ
นั้นไม่เพียงพอ ข้าพเจ้าเชื่อว่าการที่จะเป็นคนโดยสมบูรณ์นั้น
จะต้องมีความรู้ความเข้าใจหลายด้านเป็น องค์ ประกอบกัน
เช่น การที่จะผลิตวิศวกร นักวิทยาศาสตร์ หรือนัก

กฎหมายครู ฯลฯ ทางสถาบันการศึกษาควรจะคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในด้านการจัดหลักสูตรว่าเหมาะสมหรือไม่ วิชาพื้นฐานซึ่งพวกเขาเหล่านั้นควรจะได้อะไร เช่น ศิลปะ ดนตรี มีบ้างไหม การที่คนเราสนใจเรียนรู้แต่เพียงวิชาชีพที่ตนถนัดอย่างเดียวนั้น ข้าพเจ้าเชื่อว่าองค์ประกอบของการเป็นคนยังไม่พอเพียง หรือพูดง่าย ๆ ก็คือเป็นคนเพียงครึ่งคนเท่านั้น และเป็นการปลุกฝังทัศนคติที่ไม่ดีต่อพวกเขาเหล่านั้นด้วย ทำให้พวกเขาคิดว่าอาชีพของตนดีกว่าอาชีพอื่นทำให้เป็นคนใจแคบ เพราะขาดการปลุกฝังในเรื่องค่านิยมต่างๆ ในประเทศผู้ที่จะจบปริญญาตรีไม่ว่าจะทางสาขาใดสาขาหนึ่งก็ตาม หลักสูตรการศึกษาของเขาจะเรียนวิชาเอกที่ตนถนัดซึ่งจะต้องเรียนรู้ให้ลึกซึ้งให้กว้างขวางเพียงใด เขาก็ยังบังคับให้ทุกคนเรียนวิชาพื้นฐานอื่นๆ อีก เช่น เกี่ยวกับศิลปะ และ การดนตรีเข้าไปด้วย จริงอยู่วิชาศิลปะเป็นวิชาที่ลึกซึ้ง จะสอนให้คนซาบซึ้งภายในระยะเวลาอันสั้นนั้นย่อมเป็นไปได้ แต่อย่างน้อยที่สุด เขาก็จะ

เกิดแนวทางและการเข้าใจศิลปะได้ง่ายขึ้น ศิลปวัฒนธรรม
ของชาติ เราคงจะไม่ถูกทำลายลงอย่างทุกวันนี้

ใน ๗๕ ปีข้างหน้า จะขอ กล่าวแต่เพียง ครู ศิลป ศึกษา เท่านั้น
เพราะครูศิลปศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาท ในการสร้าง
สังคมให้กับเยาวชนของชาติ ประเทศไทยเราปัจจุบันนี้ยังขาด
ครูศิลปศึกษาที่มีคุณภาพเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จาก
ผลการวิจัยการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ของกรมสามัญศึกษา ได้ไปทำการวิจัยการเรียนศิลปะในโรง
เรียนประถมศึกษาบางจังหวัด ได้พบว่าการบั่นและการ
เขียนรูประบายสีนั้น ในชั้นประถมต้นถ้าโรงเรียนใดไม่ได้
สอนศิลปะเลย มุ่งแต่สอนอ่านเขียนคิดเลข เด็กจะบั่นจะเขียน
รูปอย่างเสรี ความคิดคำนึงประสาเด็ก ไม่เรียนแบบกัน มี
ความบริสุทธิ์ มีเสน่ห์และความจริงใจในการผลิตชิ้นงาน แต่
ถ้าโรงเรียนใดสอนศิลปะเป็นการประจำก็มักจะพบว่า เด็ก
ประเภทเดียวกันนั้นเองจะบั่นเขียนรูปอย่างไม่มีชีวิตชีวา ทำ
อะไรเหมือนกันหมด ตามแบบอย่างที่คุณสอนไว้อย่างไม่ได้

ปลุกฝังให้มีรสนิยมผลงานก็ไม่น่าสนใจ เด็กเองดูเหมือนจะ
ไม่มีความปิติยินดีและรสนิยมที่แฝงไว้ในผลงานนั้นออกจะเขย
เต็มที นี่ก็แสดงให้เห็นว่าครุศึกษาศึกษาสอนไม่เป็นแต่ครุศึกษ
ศึกษาศาฯจะมีความรู้มีทักษะในการบันทึกการเขียนรูปเป็น
อย่างดี แต่จุดอ่อนอยู่ที่การสอน คือไม่มีเทคนิคในการสอนที่
จะทำให้เด็ก ๆ ได้แสดงออกมาอย่างอิสระเสรีและสร้างสรรค์

การผลิตครุศึกษาศึกษาที่วิทยาลัยวิชาศึกษา ประสาน
มิตร กำลังกระทำอยู่ปัจจุบัน มีหลายคนเข้าใจผิดคิดว่า
ทางสถาบันแห่งนี้ผลิตศิลปิน แต่ความจริงแล้วไม่ใช่เป็นการ
ผลิตครุศึกษาศึกษาโดยตรง แม้แต่ตัวนิสิตนักศึกษาบางคน
ก็ยังเข้าใจผิด คิดว่าทางสถาบันแห่งนี้ผลิตศิลปินเช่นเดียวกับ
สถาบันอื่น การผลิตครุศึกษาศึกษามีจุดมุ่งหมายต้องการให้ครุ
ศึกษาศึกษานั้น มีความเข้าใจการสอนศิลป์ในระดับต่าง ๆ กัน
เช่นครุศึกษาศึกษาในระดับประถมศึกษา จะต้องมีความเข้าใจ
การสอนศิลป์ให้สัมพันธ์กับการพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย
เช่น เด็กวัย 3-4 ปี ต้องการพัฒนาการทางกล้ามเนื้อ

กับสมองให้มีความสัมพันธ์กัน การจัดกิจกรรม การเรียน การสอนศิลปะจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของเขา เด็ก จะได้เกิดการสนุกสนานเพลิดเพลิน มีทัศนคติที่ดีต่อศิลปะ ต่อไปในอนาคต ผู้เขียนเคยทราบว่ามีเจ้านายพระองค์หนึ่ง เมื่อขณะทรงพระเยาว์อยู่ ได้ไปทรงศึกษาอยู่ที่ ร.ร. มีชื่อ แห่งหนึ่ง ในช่วงโมงศิลปะครูวาดเขียนถวายการสอนท่าน ให้ วาดภาพดอกไม้ในแจกัน ท่านไม่วาด ท่านกลับไปวาดชวด ครูถึงลงความเห็นที่ท่านผิดปกติ ซึ่งเป็นการไม่ยุติธรรมนัก ผู้ เขียนคิดว่าครูนั้นแหละไม่เข้าใจถึงความคิดสร้างสรรค์จะคอย บังคับให้เด็กกระทำตามแบบ ลอกแบบอยู่ตลอดเวลา นอก จากจะเรียนรู้ถึงวิธีการสอนศิลปะแล้ว ครูศิลปะศึกษาเองก็จะ ต้องฝึกทักษะให้เกิดขึ้นกับตนเองหลาย ๆ ด้านเกี่ยวกับทาง ศิลปะ และจะต้องเรียนรู้ ในวิชาที่ตนถนัดให้ละเอียดลึกซึ้ง เป็นแนวทางของตนเองรวมกับวิชาสามัญอื่น ๆ ซึ่งเป็นองค์ ประกอบจะทำให้ตัวครูสมบูรณ์มากขึ้น พอจะสรุปได้ว่าครู ศิลปะศึกษาจะต้องเรียนรู้ถึงวิธีการสอนในระดับต่าง ๆ แล้วจะ

ต้องฝึกทักษะและวิชาการต่าง ๆ อีกตลอดจนศึกษาถึงแนว
ทางประเมินคุณค่างานศิลป์ เพราะฉะนั้นเขาจะไม่มีโอกาส
เรียกตัวของเขาเองว่าเป็นศิลปินได้เลย แต่ครูศิลปศึกษาใน
ปัจจุบันนี้ ดังที่ได้กล่าวไว้แต่ต้นแล้วว่าสอนไม่เป็นมีแต่ทักษะ
และความรู้ เคยเรียนมาจากสถาบันของตนเองอย่างไร ก็นำไป
ไปสอนเด็กอย่างนั้นโดยตรง ไม่ได้ดัดแปลงให้เหมาะสมกับ
วุฒิภาวะของเด็กแต่ละระดับเลย อ่านหลักสูตร ประมวลการ
สอนแล้วนำมาทำเป็นโครงการสอนก็ไม่ได้ เลยพาลไปโทษ
หลักสูตรประมวลการสอนว่าโบราณ ล้าสมัย คร่ำครึ ความ
จริงแล้วผู้เขียนคิดว่าไม่ถูก หลักสูตรหรือประมวลการสอน
ตามหลักสากลแล้ว จะต้องทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้
ไข ในระยะเวลา 5 - 7 ปี แต่ประเทศไทยเราก่อนข้างจะ
ล้าสมัยไม่ได้กระทำการ โครงร่างหลักสูตรก็แข็งทื่อ แม้จะมี
การยืดหยุ่นก็มีเพียงเล็กน้อย แต่ครูศิลปศึกษาจะทำให้สมัย
ใหม่ได้ก็ด้วยวิธีการสอนของตนเอง เพราะครูศิลปศึกษา
ไม่ใช่เป็นบุคคลที่หมุนวนตาบอด และเป็นไม้เหมือนดั่งที่

ศิลปินถูกกล่าวหาในขณะนี้ ว่าแต่เขียนรูปเป็น พอให้
พูดให้อธิบาย เพื่อจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจทำไม่ได้ เลย
พาลว่าเขาเขียนรูปให้คนฉลาดดู ครูศิลปะศึกษาจึงแตกต่าง
กับศิลปินตรงที่ว่าศิลปินสอนไม่เห็น แต่ครูศิลปะศึกษามีวิธี
การสอน มีวิธีการถ่ายทอดให้เด็กเข้าใจศิลปะได้ แต่วิธีการ
สอนนั้นก็จะต้องมีเทคนิค ไม่ใช่สอนให้เด็กวาดรูป ระบายสี
กับบอกให้เด็กระบายสีนั้น สั้นตามใจที่ครูชอบลงไป ถ้าวิธีการ
สอนดำเนินไปเช่นดังที่กล่าวแล้ว เด็กก็จะไม่เกิดการเรียนรู้
อะไร หรือความคิดสร้างสรรค์ก็ไม่ได้ ปลูกฝังช่วยกระตุ้น
ตลอดจนทัศนคติที่ดี เกี่ยวกับการทำงานศิลปะก็ไม่เกิดขึ้น
และที่ร้ายที่สุดเสรีภาพในการทำงานการคิดก็ไม่ได้แสดงออก
มาเลย

การประเมินค่าผลงานของเด็กก็เหมือนกัน วิธีปฏิบัติ
กันทุกวันนี้มักจะนำผลงานของนักเรียนมาเรียงกันเข้าแล้ว
เลือกรูปที่ดีที่สุดให้คะแนนสูง วิธีการนี้ขัดต่อหลักจิตวิทยา
เพราะคนเราจะรู้สึกดีไม่ใช่อะไรก็ด้วยการเปรียบเทียบ ควร

จะหลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบให้มากที่สุด การตั้งวง ชมงาน
ก็ต้องมีความเฉลียวฉลาดพอสมควร ไม่ใช่ขอให้ตักตักกันจน
ไม่เหลือชิ้นเหลือส่วนเลย ต้องหาเรื่องดีและเรื่องชมทงน
เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ และเมื่อดีแล้วต้องมีทางแนะ
นำให้เขาทำให้ดีขึ้น เพื่อเป็นการปลุกฝังทัศนคติที่ดีต่อเขา
ให้เกิดขึ้น ที่จะมีต่อศิลปินในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนสำคัญใน
ชีวิตของมนุษย์เรา เพราะศิลปะศึกษาก็คือเป็นวิชาหนึ่ง ที่
จะมีส่วนช่วยให้เขาเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีองค์ประกอบ
สมบูรณ์ ไม่ว่าจะการศึกษาในระดับใดก็ตาม

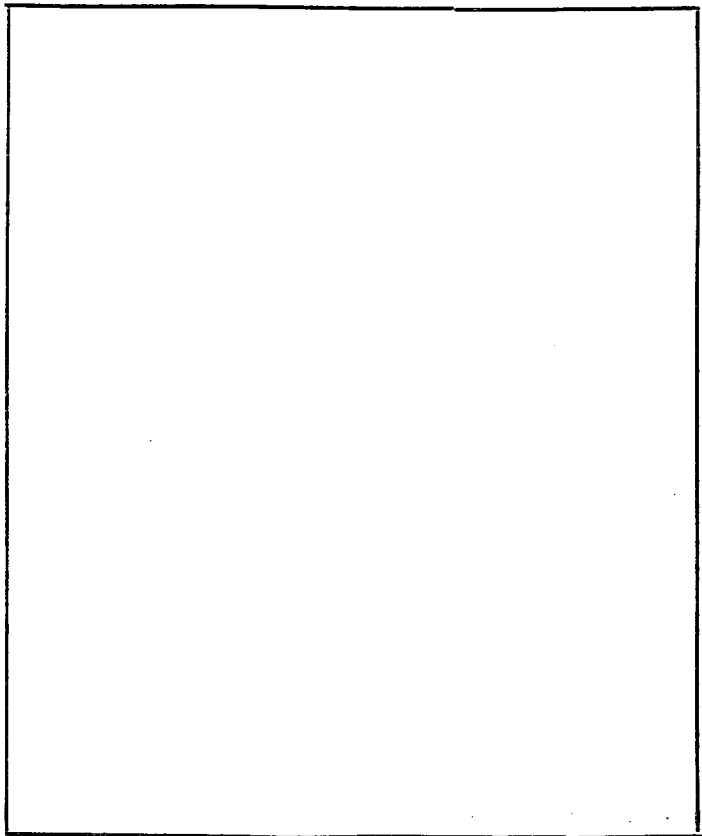
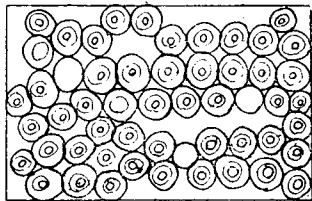
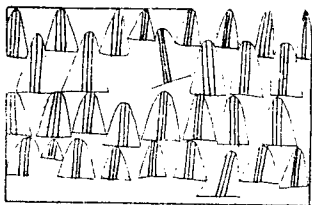
ปัจจุบันนี้เด็กไทยเราเป็นเด็กที่น่าสงสารที่สุด เพราะ
ว่าไม่มีโอกาสจะได้เห็น ได้ดู ได้ศึกษาศิลปะจากของที่ดี ๆ เช่น
ครูจะอธิบายว่าในจิตรกรรม (Painting) นั้นส่วนสำคัญของ
มันอยู่ที่ Form (แบบ) กับ Contents (ส่วนที่มีอยู่ในภาพ
พวกเส้น สี รูปทรงนำหน้าลักษณะผิว) ไม่ใช่อยู่ที่เรื่องราว
(Story) เพราะว่าคนส่วนมากถูกฝึกถูกสอนกันมาว่าเมื่อ
เวลาจะมองดูภาพเขียนแล้วก็มุ่งแต่เรื่องราว ซึ่งความจริง

เป็นส่วนสำคัญที่น้อยที่สุดจริงๆ แล้วลักษณะเด่นของมัน
ของที่ Form กับ Contents ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว ครูศิลปศึกษา
ก็ไม่สามารถจะพานักเรียนไปดูไปศึกษาจากของจริง ๆ ที่ดี
และมีคุณภาพได้ เป็นที่น่าเสียดาย การแสดงศิลปกรรมแห่ง
ชาติ หรือการแสดงผลงานของศิลปินบางแห่งซึ่งการแสดงแต่
ละครยังมีผลงานดี ๆ นำที่จะเก็บไว้ แต่เราไม่มีหอศิลป์ สำหรับ
เก็บงานที่มีคุณค่าเหล่านั้นไว้ให้เยาวชนของเราได้ดูได้ศึกษามา
ตามลำดับมา ถ้าเป็นไปได้ผู้เขียนอยากให้รัฐบาล หรือทาง
จังหวัดพิจารณาถึงความสำคัญของหอศิลป์บ้าง เพราะสิ่งนี้
เป็นเครื่องแสดงถึงความมีเกียรติมีลักษณะเด่นในเรื่องศิลป
วัฒนธรรมของชาติ และเยาวชนของเราก็จะได้มีโอกาสเห็น
ผลงานที่ดี มีคุณค่าบ้าง นอกจากนี้ยังจะช่วยให้การสอน
ศิลปศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการปลุกฝัง
ทัศนคติที่ดีต่อเยาวชนในเรื่องศิลปะและวัฒนธรรม สังคมของ
ประเทศไทยเราซึ่งกำลังพัฒนาอยู่ขณะนี้ องค์ประกอบของ
คนซึ่งจะสมบูรณ์ได้จะต้องมีศิลปะและวัฒนธรรมรวมอยู่ด้วย

ศิลปศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประชาชน
ของเราในอนาคตจะได้เข้าใจ เกิดความซาบซึ้งในศิลป
วัฒนธรรมของชาติ จะได้ไม่ถูกรังแกดังเช่นปัจจุบันนี้ เพราะ
วิชาศิลปศึกษามุ่งสอนศิลปะเพื่อชีวิต ไม่ใช่มุ่งสอนศิลปะเพื่อ
ศิลปะ

มีญาติมากเป็นความดีอันหนึ่ง ต้นไม้ที่งอกขึ้นในป่าหลายต้นเป็นการดี
ต้นไม้ที่ขึ้นอยู่โดดเดี่ยว ถึงจะงามใหญ่โตเพียงใดลมก็ย่อมพัดให้ล้ม
ลงได้

42/31 รุกขธรรมชาดก

COLLAGE^๐

ระยะเวลาปี 1912 Pablo Picasso ได้เริ่มพยายามที่จะใช้วัตถุจริงจากโลกภายนอก เข้าร่วมปะติดปะต่อให้สัมพันธ์กับจิตรกรรม เขาได้นำเอาผ้าน้ำมัน (Oilcloth) ซึ่งมีลวดลายพิมพ์เหมือนกับบนเก้าอี้ที่สานด้วยหวาย โดยได้นำมันประกอบลงในภาพ Still Life with chair caning ซึ่งเขียนในปี 1912 นั้น ได้จัด Composition

๐
วิมล ตั้งเจริญ ป.ม.ช. กศ.บ.' 69

ขยายด้านและมุมต่างๆ ออกเต็มพินภาพ ตามแนว Cubism
 ของเขา Still Life ในภาพนกมกทอง กัดองดูบุปหุผลส้ม
 แก้วน้ำ หอยสแกลลอป และจดหมายฉบับหนึ่ง ซึ่งบรรจุ
 อยู่ในกรอบเชือกทรวงวีรูปไข่ Picasso ได้นำเอาผ้าน้ำมัน
 เข้าปะติดแทนที่ในภาพเขียนตอนที่เป็นพื้นของเก้าอี้ หลังจาก
 ผลิตสำเร็จของงานชิ้นนี้ ก็อาจนับได้ว่าเขาได้ค้นพบมิติใหม่
 ชิ้นอีกแนวหนึ่งในทางจิตรกรรม ซึ่งเราเรียกชื่อการนำ
 Collage ซึ่งมาจากคำภาษาฝรั่งเศสว่า Coller ซึ่งแปลว่า
 “การปะติด”

คล้ายกับว่า picasso ได้พยายามทำให้แบบแผนเก่าแก่ของจิตร
 กรรมตะวันตกนั้น บ่วนยิ่งขึ้น เหมือนกับเขาได้พยายามสะกดใจศิลปิน
 หนุ่มรุ่นหลัง ให้เปลี่ยนแนวความเชื่อทางความจริงและไม่จริงทั้งหลาย
 ทางศิลปะ เหมือนกับเขาได้พยายามจับไล่สิ่งผ่องแผ้วต่างๆ ทางศิลปะ
 ทำให้ศิลปินหันมาคิดพิจารณาถึงวัตถุจริงที่แวดล้อมอยู่ จนผลที่ตามมาถึง
 ศิลปะกลุ่มต่างๆ ในยุคหลังเช่น Art of Assemblage, dada, pop
 Art, Art Povera (ในอังกฤษ) เป็นต้น

Georges Braque ○ ศิลปินคู่หูของ Picasso ก็เคย
 กล่าวไว้ว่า “เราต้องการจะรวมสีกับกระดาษ แม้มันจะไม่ได้

○ BRAQUE: JACQUES DAMASE, BLANDFORD PRESS

LONDON 1963

ทำความเข้าใจได้ในเหตุผลเสมอไป แต่เราก็พยายามจะมาให้มันเป็นที่อิสระในตัวของมันเอง” Guillaume Apollinaire ซึ่งเป็นทั้งนักเขียนและนักวิจารณ์ก็กล่าวถึง Cubism ว่า “เป็นสื่อสากลที่เกิดขึ้นใหม่” ศิลปิน Jean Metzinger กล่าวว่า “เป็นมูลฐานที่สำคัญของโลกที่อิสระ และนักวิจารณ์ Maurice Raynal กล่าวอย่างน่าคิดว่า “Cubism เป็นอาการอันงตงงามของ Renaissance”

ขอบเขตการของ Collage ที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเองนั้น เป็นการประดิษฐ์ตัวจริงที่มีลักษณะแบนลงบนระนาบของผิวหน้า นับว่าเป็นการแก้ปัญหาลักษณะ 2 มิติของจิตรกรรมอีกแนวหนึ่ง จาก Cubism นั้น ได้ถือหลักการถ่ายทอดรูปวัตถุ โดยพยายามดึงเอาด้านและมุมต่างๆ มาประกอบสร้าง และจัดขึ้นใหม่บนพื้นผิวระนาบด้วยความรู้สึกและเทคนิคของผู้สร้าง ให้เกิดมิติต่างๆ บนพื้นภาพนั้น แนวทาง Collage ของ Picasso และ Braque ก็เช่นกัน

บางครั้งเราไม่อาจกำหนดได้ว่า Collage เป็น Painting หรือ Sculpture เพราะจากวัตถุจริง (Direct Object) ที่มีลักษณะ 3 มิติ ไปประกอบกับ 2 มิติบนแผ่นภาพ ไม่อาจแยกได้ง่ายนัก แม้จะใหม่และแปลกตาสำหรับผู้ไม่สนใจ แต่นับว่าสามารถสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างมนุษย์กับวัตถุ แวดล้อมได้เป็นอย่างดี

ลักษณะเด่นของ Collage

1. ในการพิจารณานำความงามของวัตถุมาประกอบนั้น นับว่าเป็นการเน้นคุณค่าในชีวิตประจำวันยิ่งขึ้น เพราะมนุษย์ได้มีส่วนใกล้ชิดทำความเข้าใจกับ วัตถุและศิลปะ ดียิ่งขึ้น
2. เป็นจุดรวมความรู้สึกร่วมต่อวัตถุ ในแนวของภาพ 2 มิติ และ 3 มิติร่วมกัน อาจนับว่าเป็นการทำ ความเข้าใจร่วมกันทั้ง Painting, Sculpture และ Architecture

3. ทำให้มองเห็นคุณค่าของความจริงทางความงาม และความไม่งดงามของวัตถุอย่างลึกซึ้ง เมื่อกลับมามีคุณค่าทางศิลปะ
4. เป็นส่วนหนึ่งของ Fine Art ที่พัฒนาขึ้นมาว่าวมสมัยกับการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม และเศรษฐกิจ
5. เป็นการเปิดเผยให้เห็นมิติต่าง ๆ และสิ่งที่จะเป็นไปได้ทางสุนทรียศาสตร์ ที่เน้นถึงสุนทรียภาพของมนุษย์อีกแนวหนึ่ง

เมื่อ Collage เกิดขึ้นและเจริญต่อมา จากเดิมการปะติดด้วยวัตถุแบนราบ ก็เริ่มมีวัตถุทงหนาและบางประกอบขึ้นมาตามลำดับ การเจริญงอกงามแม้จนปัจจุบันก็ยังไม่หยุดยั้งจนเกิดศิลปะกลุ่มหรือลัทธิต่าง ๆ ตามมา ดังที่กล่าวแล้วนั้นและก็ยังมีความงเกิดตามขึ้นมาคือ Photo Montage เป็นการนำภาพถ่ายที่อาศัยความเจริญทางวิทยาศาสตร์เข้า

ร่วมนำมาปะติดและต่อประกอบกัน ซึ่งก็นับว่าได้รับความ
งามและความประทับใจแตกแขนงออกไปอีกพอสมควร
แนวคิดในการสร้าง Collage

1. เลือกเพิ่มความงามจากวัตถุ มาสร้างสรรค์ประกอบ
ความคิดรวมยอดให้เป็นความงามร่วมกันใหม่ ไม่ใช่
คงความรู้สึกในสภาพเศษวัสดุ
2. สร้างความเหมาะสมให้สอดคล้องกับเทคนิคที่จะร่วมประ
กอบให้ปรากฏบนผิวหน้า
3. พยายามแก้ปัญหาทาง Picture Plane (three Dimen
sions) ด้วยวัตถุร่วมให้ได้
4. จุดสำคัญจุดหนึ่งของวัตถุก็คือ Texture และการสร้าง
งานนั้นมีปัญหาเช่นเดียวกับ Painting และ Sculpture

เป็นไปได้

เขาก่อนว่าจิตรกรมักจะเขียนรูปผู้หญิงมีใบหน้าและรูปทรงคล้ายกับภรรยาของตน แต่จิตรกรผู้หนึ่งกลับเขียนรูปผู้หญิงตามอุดมคติของตน ล่วงหน้าไว้ก่อน และเจ้าสาวของเขาก็เหมือนกับรูปเขียนด้วย จิตรกรผู้นั้นคือ ปีเตอร์ พอล รูเบนส์ (Peter Paul Rubens 1577-1640)

อาวี สุทธิพันธุ์

เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ.1630 มีข่าวครึกโครมทั่วยุโรป
พอ ๆ กับข่าวหนังสือพิมพ์เรื่องกับรัฐบาลขณะนั้น เมื่อ
จิตรกรรูเบนส์วัย 53 ปี แต่งงานกับเจ้าสาวอายุ 16 ปี
ลูกสาวของคณะกรรมการเมือง Antwerp นับว่าเป็น
การสมรสข้ามรุ่นครั้งยิ่งใหญ่ไม่เพียงแต่เท่านั้น เจ้าสาว
ยังมีใบหน้ารูปทรงเหมือนกับรูปเขียนของจิตรกรฮาเวโด
ซึ่งเขียนขึ้นไว้ก่อนเจ้าสาวจะเกิดเสียอีก เสียขายที่
เรื่องเป็นไปได้ นี้ ไม่สามารถจะนำภาพเขียนมาแสดง
ประกอบได้ เพราะเหตุผลบางอย่าง ดังนั้นจึงเข้าทำนอง
ที่ว่า จะพยายาม बनाให้เป็นตัวให้ได้ และถ้าท่านผู้
อ่านพยายามลัดตอหนุมิในตัวให้น้อยลงอย่างน้อย ก็
พอจะเห็นตัวหรือก้อนบ้าง

รูเบนส์เกิดที่ Seigen ใน Westphalia เมื่อปี 1577
จัดเป็นจิตรกรในศตวรรษที่ 16 ลัทธินิยม (Mannerism)
รูเบนส์ศึกษากับศิลปินหลายคนและได้มีโอกาสเป็นศิลปิน
ประจำราชสำนัก ซึ่งเป็นความหวังของจิตรกรทั่วไปใน

สมัยนั้น รูเบนส์เขียนรูปเหลือไว้มากตามพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ ของยุโรป ภาพที่น่าสนใจซึ่งไม่น่าจะเป็นไปได้คือภาพ หญิงสาวผมทองรูปร่างสะอิดสะเออง ตาคำสนธิปากเผยอยิ้มน้อย ๆ ชุ่มฉ่ำคล้ายกับทวารกรูปร่างกลมกลืนกับทรงอกอันสล้าง ผิวผุดผ่องดูจุนานม ผู้ที่เห็นภาพผู้หญิงของรูเบนส์ต่างอุทานเป็นเสียงเดียวกันว่างามคงเทพีวีนิัสหรือแมรีแมกดาลีน (Venus or Mary Magdalene) สุภาพบุรุษคนหนึ่งถึงกับกล่าวว่า "อี ถ้าเป็นคนจริง ๆ แล้วจะมีหัวถูกจุดแน่ ๆ"

ทำไมนักวิจารณ์จึงสนใจรูปผู้หญิงคนเดียวของรูเบนส์กันนัก ทั้ง ๆ ที่รูเบนส์เขียนรูปผู้หญิงหลาย ๆ คนมากมาย ที่สนใจกันก็เพราะว่าภาพผู้หญิงสาวของรูเบนส์นั้นรูเบนส์เขียนอย่างประณีตที่สุด แฝงความมีชีวิตจิตใจไว้มากที่สุด ตามลักษณะสุภาพสตรีแบบเฟลมมิช (Flemish type) กล่าวคือ รูปร่างค่อนข้างมีไขมันมากสักหน่อย เหมือนกับรูปปั้นเทพีวีนิัสนั่นเอง บาง

ท่านก็เรียกว่า แบบเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean type)

ถ้าเปรียบเทียบกับรูปเจ้าสาวของรูเบนส์เขียนไว้ภายหลัง จะเห็นว่าท่าทางของรูปเจ้าสาวน่ารักและทำท่ายมากกว่า กล่าวคือก้มหน้าเล็กน้อยรับกับทรวงอกอันสง่างาม ตัดกับระบายนัยสีผิว ยิ่งพิศยิ่งงาม พร้อมด้วยคุณสมบัติของสตรีทุกประการ แต่จะเป็นโชคหรือโชคร้ายของรูเบนส์ก็ไม่ทราบ เพราะหลังจากแต่งงานได้ 10 ปี ก็ตายปล่อยให้เจ้าสาวเป็นหม้ายเมื่ออายุเพียง 26 ปีเท่านั้นเอง

เป็นไปได้ ถ้าจะถามตัวเจ้าสาวของรูเบนส์ว่า รูปเขียนที่สามเขียนเหมือนหรือเหมือนกับเธอไหม? เธอคงตอบว่า

“I am what I am”

“what I am is how you see me”

WASSILY KANDINSKY ^o

Kandinsky เป็นชาวรัสเซีย เกิดเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม ค.ศ. 1866 ที่กรุง Moscow ซึ่งเป็นสมัยพระเจ้า Tsar Alexander ที่ 2 ปี ค.ศ. 1871 ครอบครัวของเขาได้ย้ายไป ที่เมือง Odessa เขาได้เริ่มเรียน drawing และดนตรีที่นั่น ต่อมาในปี ค.ศ. 1886 เขาเรียนกฎหมายและเศรษฐศาสตร์ที่ Moscow University และเขาได้รับแต่งตั้งให้เป็น ศาสตราจารย์สอนกฎหมาย แต่เขาปฏิเสธและได้ไปเรียน painting ที่นคร Munich ปี ค.ศ. 1900 เขาเรียนที่ Munich Academy ในปี ค.ศ. 1909 เขาได้เริ่มงานเขียนแบบใหม่ และในปี ค.ศ. 1914 เขากลับไป Moscow ปี ค.ศ. 1917 เขาแต่งงานกับ Nina Andreevskaya ปีต่อมาเขาย้ายมา

^o
วุฒิชัย วรรณกุล ป.ม.ช.' 67 (TW. 2)

อยู่ Berlin และโอนสัญชาติเป็นเยอรมัน ปี ค.ศ. 1933 เขา
ไปอยู่ Paris และโอนสัญชาติเป็นฝรั่งเศส Kandinsky ถึง
แก่กรรมเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม ค.ศ. 1944

Kandinsky มีความเชื่อเกี่ยวกับศิลปะว่า จิตรกรรมมี
ความสำคัญที่สุดอยู่ที่สีและรูปทรง (color & form) สีแต่
ละสีมีคุณสมบัติอยู่ในตัวของมันเอง เช่น สว่าง มีด เบา ฯลฯ
เขาเชื่อว่าจิตรกรรมมีส่วนประกอบ 2 ประการ คือความรู้สึกร
ภายนอก กับความรู้สึกรภายใน ความรู้สึกภายนอกหมายถึง
วัตถุหรือรูปทรงที่ใช้สร้างศิลปะ ส่วนความรู้สึกรภายในหมายถึง
ถึง จิตที่อยู่ใต้สำนึกที่จะสร้างงานศิลปะนั้น เขาเขียนไว้ใน
หนังสือ "Autobiography" "ว่ามาเป็นผู้พาผู้ทชหลังของ
มันไป ด้วยแรงพลังและความเร็ว แต่ผู้ทชนั้นเป็นผู้บังคับมา,
ความรู้ความสามารถ (skill) พาศิลปินไปสู่ความยิ่งใหญ่
และสูงส่งด้วยพลังและความเร็ว แต่ศิลปินเป็นผู้นำทางให้กับ
ความรู้ ความสามารถของเขา"

งานศิลปะของเขาเป็นงานที่นำศึกษา และน่าจะยกย่อง
เขาเป็นตัวอย่างในการที่จะสร้างสรรค์งานศิลปะ Kandinsky
ได้ชื่อว่าเป็นบิดาของ abstract art เขาเป็นผู้ที่ create งาน
จากธรรมชาติให้เป็น abstract และเขาได้สร้างสรรค์งาน
ให้ก้าวหน้าเรื่อย ๆ ไป เขาเรียกผลงานศิลปะของเขาว่า
“non-objective” งานของเขาเริ่มมาจาก impressionist,
fauvist และเขาได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนเป็นงาน
abstract ในที่สุด เขาเขียนถึงเรื่องการทำงานไว้ในหนังสือ
“Kandinsky Concerning the Spiritual in Art” ว่า
“ถ้าเราเริ่มต้นขจัดข้อผูกมัดต่าง ๆ จากธรรมชาติ และลด
ตัวเองให้กับการรวมกันของสีแท้ (pure color) และรูป
ทรงอย่างเสรี (independent form) เราก็สามารถที่จะผลิต
งานที่เป็นแบบ geometric design ได้ความงามของรูปทรง
และสีไม่มีจุดมุ่งหมายที่เพียงพอในตัวของมันเอง.....”

การศึกษา จำ เป็น จะต้อง มี การ ปรับ ปรุง เปลี่ยน แปลง ให้
ก้าวหน้า (develop) อยู่เสมอ Kandinsky เป็นตัวอย่างที่ดี

สำหรับนักศึกษาศิลปะที่จะยึดถือเป็นแบบอย่างในการที่จะปรับปรุงงานศิลปะให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ งานศิลปะของ Kandinsky เป็นงานที่สำคัญของประวัติศาสตร์ศิลปะในปัจจุบัน เพราะ Abstract Art เป็นหัวข้อเดียวที่ต่อระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ได้มีผู้อธิบายเกี่ยวกับ Kandinsky ไว้ว่า “งานจิตรกรรมของเขาแสดงออกโดยการใช้สีอย่างบริสุทธิ์และแสดงเรื่องสีเป็นส่วนสำคัญ เขาเป็นศิลปินที่กระตือรือร้นในการที่จะหาแนวทางและเทคนิคใหม่ๆ อยู่เสมอ”

Kandinsky มักจะทำงาน improvisation โดยส่วนใหญ่ เป็นการแสดงออกในตัวของมันเอง โดยความคิดที่รวดเร็วของเขา เขาเขียนในหนังสือ “Autobiography” “ว่างานจิตรกรรมเป็นงานที่แสดงถึงความขัดแย้งกันของโลกที่มีความแตกต่างกันฝ่ายหนึ่งมีความมุ่งหมายที่จะสร้างสรรค์ (Greate) โลกใหม่ขึ้นมา ซึ่งเขาเรียกว่าศิลปะ อีกฝ่ายหนึ่งสร้างงานด้วยเทคนิคในทำนองเดียวกันกับที่ธรรมชาติได้เกิดขึ้น..... การสร้างสรรค์งานเป็นการสร้างสรรค์โลก”

หนังสืออ้างอิง : “KANDINSKY” Frank Whitford
Published by paul Hamlyn Limited,
London. 1967

ขยายความเข้าใจ

Obsorbent Ground (แฉับซอ - เบ็นท กรานด์)
การลงพื้นผ้าใบหรือแผ่นสำหรับเขียนสีน้ำมันด้วยชอล์ค หรือ
ผงอื่น ๆ โดยไม่มีน้ำมันปน เพื่อว่าเมื่อเขียนด้วยสีน้ำมัน
แล้วจะได้ลักษณะผิวด้าน หยาบ หรือ ขรุขระ และช่วย
ให้สีเขียนแห้งเร็วด้วย

Abstract Art (แฉับ-สตแรว์คท-อาท) แบบอย่าง
ศิลปะที่ศิลปินเชื่อว่า คุณค่าของศิลปะนั้นอยู่ที่รูปทรง สี
และส่วนประกอบทางศิลปะอื่น ๆ โดยไม่ผูกพันกับเรื่องราว
ใด ๆ เลย แบบอย่างศิลปะในสมัยโบราณ ที่เกี่ยวข้องกับ
อภินิหารบางอย่าง หรือลักษณะตกแต่งเพื่อสนองพิธีกรรม
ทางศาสนา ลักษณะของศิลปะกรรมโมเดิร์นที่ไม่นิยมถ่าย
ทอดรูปเทพเจ้า ศิลปะกรรมที่แสดงความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่
หรือศิลปะนามธรรม

Abstract Expressionism (แอบ-สทแรว็ทเอ็คซ
พเวซ-อัน นิซซั่ม) แบบอย่างศิลปะที่รวม ศิลปนามธรรม
และการแสดงความรู้สึกอันได้แนวคิดจากอนุสติเข้าไว้ด้วยกัน
เริ่มในอเมริการาว ๆ ค.ศ. 1945 ศิลปินในกลุ่มนี้เชื่อว่า
ศิลปะคือการแสดงออกที่สะท้อนสภาพของสังคมปัจจุบันตาม
อารมณ์ และความพอใจ ซึ่งใช้วิธีการต่าง ๆ กัน เช่น
การหยด สดัด ชูตขีด ฯลฯ บางทีก็เรียกกันว่า Action
Painting หรือ Tachisme

Academy (อะแคด-อะมี) สถาบันหรือโรงเรียน
เรียกตาม Plato's Academy คำนเริ่มใช้ในอิตาลีราว
ศตวรรษที่ 15 เมื่อนักปราชญ์ ปรีกษาหารือกันทางวิชาการ
เป็นกลุ่ม และศิลปินรวมกันศึกษาปัญหาต่าง ๆ ทางศิลปะ
เป็นสำนัก สถาบันรวมความคิดนี้เริ่มในราว ค.ศ. 1531 ต่อ
มาในฟลอเรนซ์ ราว 1550 สำหรับทางศิลปะนั้น อะแคด-
อะมี แรก เริ่มในฟลอเรนซ์เมื่อ ค.ศ. 1563 โดย Vasari
ซึ่งมี Grand Duke Cosimo เป็น หัวหน้า เพื่อสนับสนุน

การกระทำของศิลปินบางท่าน เช่นไมเคิลแองเจโล ผู้ยก
ระดับศิลปะให้สูงขึ้น อะแคด-เอมิ แห่งแรกทางศิลปะ
ทำการสอน และให้การศึกษาศิลปะแก่สังคมด้วย และยังมี
วัตถุประสงค์เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของศิลปินให้สูงขึ้น
หลักการของอะแคด-เอมิได้เจริญก้าวหน้าในศตวรรษที่ 17

ในฝรั่งเศสได้เริ่มตั้ง อะแคด - เอมิ ชั้นครั้งแรกตาม
แนวคิดของอิตาลี่ ในภาค 1628 แต่ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร
จนถึง 1661 เมื่อได้ผู้ที่สนับสนุนจริง ๆ คือ Colbert จึง
ก้าวหน้า มากในปี 1664 และได้วางหลักการเป็นของฝรั่งเศส
โดยตรงชั้นใหม่ อะแคด - เอมิ ของฝรั่งเศสเจริญก้าวหน้า
มาก เมื่อ Lebrun ได้เป็นผู้อำนวยการหญิงจาก
Poussin ซึ่งให้การสอน การศึกษาค้นคว้าจัดการแสดงภาพ
และกิจกรรมอื่น ๆ ทางศิลปะจนเจริญก้าวหน้ามากใน
ศตวรรษที่ 18

สำหรับอะแคด-เอมิในอังกฤษนั้น เริ่มตั้งเมื่อปี 1768
ด้วยความร่วมมือของสมาชิก 40 กว่าคน ต่อมาเมื่อมีสมาคม

ต่าง ๆ รวมอยู่ด้วยมากกว่า 20 สมาคม ซึ่งพระมหากษัตริย์
ทรงพระกรุณาช่วยเหลือเป็นอย่างดี ได้เจริญรุ่งเรืองมาก
เมื่อ Reynolds เป็นประธานอำนวยการ ได้จัดกิจกรรมต่างๆ
ในอเมริกาครั้งแรก เริ่มในฟิลาเดลเฟีย เมื่อปี 1805 และ
แพร่หลายเป็นสถานรวมความคิดต่าง ๆ เป็นสมาคมต่างๆ
มาก เช่น National Academy of Design เป็นต้น

ในปลายศตวรรษที่ 19 ความคิดเกี่ยวกับอะแคด - ेमิ
รู้สึกว่าจะล้าสมัย เพราะความก้าวหน้าของสังคม ศิลปิน
รุ่นใหม่เห็นว่า ความคิดใน Academy ล้าสมัย ดังนั้นจึง
มักจะรู้สึกว่าถ้าพูดถึง Academy จะรู้สึกว่าร่ำรวย ใจเฝ้า
โบราณ หรือรู้สึกว่าเป็นแบบราชการ หรือทางการมากกว่า
จะเป็นแบบส่วนตัว หรือเสรีภาพ

Action Painting (แอก-ฉัน เพนทิง) การระบาย
สีที่ใช้วิธีสาด บ้าย หยดบนผ้าใบ โดยศิลปินเชื่อว่า ความ
รู้สึกภายใน หรือ กำลังภายใน จะแสดงออกให้ปรากฏเป็น
ผลงานทางศิลปะ ซึ่งวิธีการนี้อาจจะได้แนวคิดจาก Leonardo
ผู้เริ่มนำเอากะดาษ แผ่นเคลือบสีมาใช้ ตกแต่งภาพผนังอย่าง
ไวท์คัลกัสนะของการระบายสีแบบนี้ เป็นที่นิยมในอเมริกา
มาก 1930-50

ความคิดบางคน

นิตต์ ART 3

“.....มีนิตต์ที่เรียนวิชาเอกภาษาไทยที่เรียนจบไปแล้ว จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา “ประสานมิตร” แห่งนี้ ได้ให้ แนวคิดในการเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ แต่เราว่า ให้เลือกเรียน วิชาอื่นดีกว่าศิลปะ ถ้าจะเปรียบกับวิชาอื่น ๆ ก็เหมือนเบ็ด ที่เดินตามหลังวิชาอื่น.....”

มณี พันทวี

“ศิลปะเป็นอาหารทางใจอย่างหนึ่งของมนุษย์ (Psychological needs) แต่เป็นอาหารบางคนไม่รู้จักรัก เช่นเดียวกับ คนที่ไม่ยอมรับว่าตัวเองมีความต้องการทางเพศ (SEX)....”

นिरาส แสนช่าง

“.....การศึกษาศิลปะหรือวาดเขียน ตั้งแต่สมัยที่เราเรียน กันนั้นออกจะน้อยเกินไป และจากจำนวนน้อยนั้น มันก็ ไม่ถูกจุดมุ่งหมายอีกด้วย.....”

อัศวิน ลขิตาวงศ์

เราตระหนักต่อความมั่นใจที่ว่า ความพยายามที่จะรอความ
คิด บทความ และสำนักข่าวจากท่าน เพื่อฉัน และบันทึก
ปัญหาาร่วมกัน จะมีใช้ความหวังที่ไร้ผลแต่อย่างใดเลย

พิมพ์ ร.พ. ประเสริฐศิริ ขอยม่นสน 3 อรพงษ พระนคร โทร. 817650

คัมภีร กุชศิริ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2514